

گمانه‌زنی بایدن وبریتانیا:

حمله روسیه به اوکراین احتمالاً چهارشنبه آینده

● جو بایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا، در گفت‌وگویی با متحدان خود در دو سوی اقیانوس اطلس، مدعی شد ممکن است روسیه در ۱۶ فوریه، چهارشنبه آینده، به اوکراین حمله کند. در این گفت‌وگو، رهبران انگلیس، آلمان، ایتالیا، کانادا، لهستان، رومانی و فرانسه و همچنین دبیرکل ناتو و رئیس کمیسیون اروپا شرکت داشتند. به نوشته روزنامه پولیتیکو، جو بایدن به همتایان خود گفت -از نظر آمریکا- «حمله» روسیه به اوکراین ممکن است با بمباران موشکی و حملات سایبری آغاز شود. یکی از منابع این روزنامه مدعی شد این تماس رهبران نشان‌دهنده این است که حمله سایبری «قریب‌الوقوع» است. منبع دیگری نیز گفت این گزارش‌های اطلاعاتی «دقیق و نگران‌کننده» هستند. یک منبع ناشناس انگلیسی نیز گفت لندن «تفسیری متفاوت» از حمله ادعایی ۱۶ فوریه دارد. دو دیپلمات اتحادیه اروپا نظرات تردیدآمیزتری داشته و یکی از آنها گفت: آنها هنوز باور نمی‌کنند. (حمله به اوکراین) اشتباه بزرگی خواهد بود... جنگ پرهزینه است. جیک سالوبان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید، گفت حمله ادعایی روسیه ممکن است هر زمانی رخ دهد؛ ازجمله در خلال المپیک زمستانی یکن. او بااین‌حال افزود: نمی‌گویم که تصمیمی (قطعی) گرفته شده است.

انتشار گسترده اطلاعات نادرست

در همین حال، روسیه کشورها و رسانه‌های غربی را به دلیل «انتشار گسترده اطلاعات نادرست» درباره حمله احتمالی این کشور به اوکراین مورد انتقاد قرار داد. به گزارش سسی‌ان‌ان، وزارت خارجه روسیه در بیانیه‌ای با انتقاد از رویکرد کشورهای غربی اعلام کرد که «در پایان سال ۲۰۲۱ و آغاز سال ۲۰۲۲، فضای جهانی رسانه‌ای با یک تلاش بی‌سابقه می‌کوشد جامعه جهانی را متقاعد کند که روسیه درحال تدارک تهاجم به خاک اوکراین است.» به گفته برخی منابع آمریکایی، ایالات متحده تخمین می‌زند روسیه بیش از صد هزار سرباز در نزدیکی مرز اوکراین مستقر کرده است که هزاران نفر در طول هفته جاری اضافه شده‌اند. بااین‌حال، کرملین برنامه‌ریزی برای حمله به اوکراین را تکذیب و درباره افزایش استقرار نیروهای مرزی‌اش استدلال می‌کند که حمایت ناتو از اوکراین، با مواردی مانند افزایش تدارکات تسلیحاتی و آموزش نظامی، یک تهدید جدی برای روسیه است.

ابتلای رئیس‌جمهوری ترکیه به ویروس کرونا هم باعث تغییر زمان سفر تاریخی رجب طیب اردوغان به امارات نشده و او فردا برای نخستین بار در حدود ۱۰ سال اخیر در سفری رسمی به امارات خواهد رفت.

رجب اردوغان و همسرش هفته گذشته به ویروس کرونا مبتلا شدند و اما اعلام شده با کامل‌شدن روند درمان و برطرف‌شدن نشانه‌های بیماری، سفر اردوغان و همسرش فردا انجام خواهد شد. در این دوره ۱۰ساله که از آخرین سفر اردوغان به امارات می‌گذرد، رابطه آنکارا و ابوظبی فرازونشیب‌های زیادی داشته است. حمله ائتلاف عربستان به یمن و پس از آن تحریم عربستان و متحدانش علیه قطر باعث شد تا رابطه سیاسی و دیپلماتیک ترکیه و امارات تا آستانه قطع کامل پیش برود اما عادی‌سازی روابط عربستان و قطر در سال گذشته و تغییر رویکرد اردوغان در منطقه با هدف یافتن متحدانی جدید باعث شد تا رابطه آنکارا و ابوظبی هم به موازات رابطه ترکیه با مصر و عربستان روندی رو به بهبود طی کند و حتی در ماه‌های اخیر سرعت توسعه مناسبات امارات و ترکیه افزایش قابل‌ملاحظه‌ای یافته است.

اردوغان در شرایطی به امارات سفر می‌کند که محمد بن‌زاید آل‌نهیان در نوامبر سال گذشته و پس از حدود ۱۰ سال به ترکیه سفر کرده بود و توافقی‌هایی جدید در حوزه سرمایه‌گذاری میان دو کشور به امضا رسید. انتظار می‌رود در سفر اردوغان به امارات این توافقا‌ها جنبه رسمی پیدا کنند.

«توفیق اوز»، رئیس هیئت روابط اقتصادی خارجی ترکیه، با اشاره به نقش امارات در بهبود وضعیت اقتصادی ترکیه می‌گوید: «دوره رکود تجاری طولانی‌مدت جای خود را به دوره جدیدی داد که در آن فعالیت‌های تجاری شتاب گرفته و سرمایه‌گذاری متقابل و تجارت احیا شد. بر اساس اعلام مرکز تجارت بین‌المللی ترکیه، پتانسیل صادرات ترکیه به امارات متحده عربی در سطح ۱۰۸ میلیارد دلار است.»

در آستانه این سفر، ترکیه و امارات متحده عربی قراردادی پنج‌میلیارددلاری برای تقویت

اولین سفر رسمی اردوغان به ابوظبی در یک دهه اخیر

«عصر جدید» رابطه ترکیه و امارات

امارات نه تنها انتظار بازگشت خوبی از سرمایه‌گذاری خود در ترکیه دارد، بلکه ترکیه را به‌عنوان یک محافظ بالقوه در برابر ایران می‌بیند

ذخایر ارز خارجی آنکارا امضا کردند که تازه‌ترین نشانه گرم‌شدن روابط بین این دو رقیب سابق به‌شمار می‌آید. از طرف دیگر، سال گذشته حجم صادرات و واردات سنگ‌های قیمتی یا نیمه‌قیمتی، فلزات گران بها، مروارید، بدلیجات و سسکه‌های فلزی میان دو کشور درخور توجه بود. در این دوره زمانی ۳۰۱ میلیارد دلار سنگ قیمتی از ترکیه به امارات فروخته و ۱۰۷ میلیارد دلار نیز از امارات خریداری شد.

ترکیه در میان ۱۱ شریک تجاری برتر امارات

متحده عربی قرار دارد؛ درحالی‌که امارات

بزرگ‌ترین شریک تجاری ترکیه در بین کشورهای شورای همکاری خلیج فارس و دوازدهمین شریک تجاری آنکارا در سطح جهان است. نزدیک به ۴۰۰ شرکت در ترکیه توسط امارات

روابط خوب با امارات گام‌هایی برداشته‌ایم، گام‌های مشابهی را با مصر و اسرائیل خواهیم برداشت. توافقی‌های امضاشده با امارات، عصر جدیدی را در روابط دو کشور آغاز خواهد کرد»، او با بیان اینکه سفرش به امارات در قالب یک هیئت عالی‌رتبه انجام خواهد شد، تأکید کرد گام‌های جدی و مهمی در راستای برقراری روابط با امارات انجام شده است.

اسرائیل یکی دیگر از انگیزه‌های اردوغان برای بهبود دوره با امارات است. قرار است رئیس‌جمهور اسرائیل در ماه آینده برای نخستین بار در ۱۵ سال اخیر به ترکیه سفر کند و اردوغان می‌داند بهبود مناسبات با اسرائیل در گرو همراهی با روند عادی‌سازی روابط کشورهای عربی و اسرائیل است. ترکیه در ابتدای امضای «پیمان ابراهیم» با میانجیگری دولت دونالد ترامپ، در کنار ایران و گروه حماس با آن مخالفت کرد اما شرایط امروز منطقه و ترکیه ایجاب می‌کند که سیاست آنکارا تغییر کند.

از آن زمان، اردوغان از تکرار تهدیدها علیه امارات، بحرین، مراکش و سودان که به عادی‌سازی روابط خود با اسرائیل پرداخته‌اند، عقب‌نشینی کرده است. این عقب‌نشینی از یک طرف ظاهراً به‌عنوان بخشی از تلاش گسترده‌تر او برای بهبود روابط با امارات، مصر، عربستان سعودی و سایر کشورهای عربی که ترکیه در سال‌های اخیر با آنها درگیر بوده، است و از طرف دیگر گامی برای جلب اعتماد اسرائیل.

رسانه‌های ترکیه تا قبل از بهبود مناسبات ترکیه و امارات، به «محمد بن‌زاید»، ولیعهد امارات، لقب «شاهزاده تاریکی» داده بودند اما اکنون اردوغان به‌وضوح امیدوار است که ابوظبی مانع از فروپاشی اقتصادی ترکیه شود. ترکیه در ماه‌های اخیر با سازمان‌های سابقه‌آشنا لیر در پی سیاست‌های اردوغان بود. در این میان امارات متحده عربی نه‌تنها انتظار بازگشت خوبی از این سرمایه‌گذاری خود دارد، بلکه ترکیه را به‌عنوان یک محافظ بالقوه در برابر ایران می‌بیند؛ زیرا دولت جو بایدن در آستانه یک توافق با ایران قرار دارد.

ادامه از صفحه اول

قمار پوتین در اوکراین

و آینده نظام بین‌الملل

ریاست‌جمهوری در ۲۰۱۹، کاندیداهای معتقد به عضویت در اتحادیه اروپا بیش از ۸۰ درصد آرا را به دست آوردند و آرای چند کاندیدای متمایل به روسیه کمتر از ۲۰ درصد بود. بااین‌حال، در بحث روابط‌عمومی، روسیه از یک نقطه قوت برخوردار است و آن اینکه به قول توماس فریدمن در نیویورک‌تایمز «گسترش ناتو به سمت شرق یکی از احمقانه‌ترین اقدامات غرب بوده» است و منشأ تهدیدی دائمی علیه ارتش، فرهنگ و مذهب روسیه. در مقابل کسانی مانند فرانسیس فوکویاما پذیرش حق وتو برای مسکو در رابطه با گسترش ناتو را در حکم به‌رسمیت‌شناختن حوزه نفوذ برای قدرت‌های بزرگ و قابل مبادله بودن مهره‌های کوچک‌تر در صحنه شطرنج جهانی می‌دانند و آن را پدیده‌ای قرن نوزدهمی می‌شمارند. اکنون درمجموع به نظر می‌رسد غرب موضع سازش‌ناپذیری در این‌رویاورویی اتخاذ کرده و حاضر به دادن امتیاز مهمی نیست. غرب مدعی است چین تا در ذهن داشتن ناتویان، نظاره‌گر این رویارویی است و سرنوشت کشورهایی که قبلاً جزء شوروی و عضو پیمان ورشو بوده‌اند و حتی سرنوشت اروپا و بسیاری از دیگر معادلات بین‌المللی، به سرانجام این رویارویی وابسته است. محاسبه غرب ظاهراً این است که قessar پوتین قلماری دو سر باخت است؛ چراکه هیچ تضمینی وجود ندارد حمله روسیه به اوکراین، عاقبتی متفاوت با حمله آمریکا به ویتنام، عراق و افغانستان یا حمله شوروی به افغانستان و حمله عربستان به یمن و… داشته باشد و اوکراین به باتلاقی برای ارتش روسیه تبدیل نشود. به‌علاوه، در صورت حمله به اوکراین، روسیه با تحریم بسیار گسترده‌ای نیز مواجه خواهد شد که قدرت‌های متجاوز در گذشته در حین تجاوز تجربه نکرده بودند. برآورد غرب این است که روسیه ضمن درگیرشدن در باتلاق اوکراین، اقتصاد ضعیفش نیز به خاطر تحریم‌ها دچار بحرانی گسترده خواهد شد.

در چنین شرایطی، مسئله این است که آیا پوتین می‌تواند به قول خودش با مذاکره یا بدون مذاکره، نظم دوره بعد از جنگ سرد را تغییر دهد یا برعکس با عقب‌نشینی در این رویارویی، موقعیت خود در داخل و موقعیت روسیه در خارج نزدیک و فراتر از آن را به تهدیدات بیشتری مواجه خواهد کرد.

جهان

سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو)

دگرگونی در مأموریت‌ها و کارکردها

● کتاب «سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو)؛ دگرگونی در مأموریت‌ها و کارکردها»، نوشته الهه و کاکردها، کولایی، ماندانا تیشه‌یار و محمود محمدی از سوی انتشارات دانشگاه تهران در ۲۲۴ صفحه به چاپ رسیده است. کتاب شامل پنج فصل است. فصل اول «ناتو، مأموریت‌ها و کارکردها»، فصل دوم «چگونگی تحول در مأموریت‌ها و کارکردهای ناتو»، فصل سوم «دگرگونی در مأموریت‌ها و کارکردهای ناتو»، فصل چهارم «ناتو و امنیت آسیای مرکزی» و فصل پنجم «رویکرد حقوقی به اقدام‌های ناتو در دوران پس از جنگ سرد» نام گرفته است. فضای امنیتی جهان با طیف گسترده‌ای از خطرها و چالش‌ها روبه‌روست. اتحادیه اروپا و ناتو باید در شرق نزدیک خود با ترکیبی پیچیده از درگیری مسلحانه داخلی و منازعه بین دولتی روبرو شوند. در شرق آسیا هم تنش‌ها در حال افزایش است. یکن در حال گسترش نفوذ خود به‌ویژه در دریای چین جنوبی است. گسترش سلاح‌های هسته‌ای و موشک‌ها همچنان امنیت و ثبات بین‌المللی را تهدید می‌کنند. امنیت اروپا به‌دلیل تهدیدهای فراوان در معرض خطر است. مهم‌ترین چالش آن جنبه جغرافیایی دارد: مناطقی که در مرزهای شرقی و جنوبی آن قرار دارند. مهم‌ترین چالش اتحاد اروپا و ناتو، مقابله با تهدیدهای روسیه با استفاده از همه ابزارهای ممکن، از قدرت سخت تا قدرت نرم و بهره‌برداری آشکار و نهان از نیروها و ابزارهای نظامی است. «رهبر جدید اروپا در سیاست خارجی و امنیتی» در ژوئن ۲۰۱۶ به کارآمدی ابزارهای اتحاد اروپا پرداخت. ماهیت پیچیده فرامرزی و فرامنطقه‌ای چالش‌های امنیتی کنونی، اتحادیه اروپا را به سازمانی تبدیل می‌کند که بتواند به‌طور فزاینده، خود را به‌عنوان تأمین‌کننده امنیت قرار دهد. به تهدیدهایی که در دستور کار امنیت کمیسیون اروپا اروپا آمده مانند «تروریسم، جرم سازمان‌یافته، جنگجویان خارجی، تهدیدهای ترکیبی، قاچاق انسان، مهاجرت، مدیریت مرزها، امنیت انرژی و سایبری و نیز تهدیدهایی چون گسترش سلاح‌های کشتار جمعی، دزدی دریایی» هم اشاره شده است. در پی تحولات دو دهه اخیر، اهمیت همکاری‌های امنیتی آمریکا و اروپا مشخص‌تر شده است. روند تحولات نشان داده با پایان جنگ سرد و نظام دوقطبی، رویارویی ایدئولوژیک روسیه با غرب، محتوایی متفاوت یافته است. با اینکه دونالد ترامپ در چارچوب سیاسی رویکردانی از همکاری‌های بین‌المللی، ناتو را منسوخ و ازکارافتاده دانسته بود، ولی با روی‌کارآمدن دولت جو بایدن، امید به تقویت حضور و زنده‌شدن نفوذ آمریکا در این سازمان افزایش یافت. نویسندگان کتاب نتیجه‌گیری کرده‌اند تنش‌هایی قومی در سطوح ملی و منطقه‌ای در نقاط مختلف جهان، خطر تروریسم و تهدیدهای ناشی از گسترش سلاح‌های کشتار جمعی و لزوم برقراری امنیت در منابع تولید و مسیرهای انتقال انرژی و ایجاد ثبات در بازارهای اقتصادی و مالی موجب شده است که پیمان دفاعی – نظامی ناتو در عصر جدید، کارویژه جدیدی را برای خود تعریف کند و ابزارهای جدیدی برای رسیدن به هدف در خدمت بگیرد. بیش از نیم‌قرن پیش، دولت‌های عضو این پیمان در منشور آتلانتیک اعلام کردند که هدف اصلی آنان از ائتلاف با یکدیگر، حفظ ارزش‌های لیبرال‌دموکراسی و نظام اقتصادی مبتنی بر سیستم سرمایه‌داری در کشورهای خود و گسترش آن در سراسر جهان است. امروزه به‌جرت می‌توان گفت که آنان همچنان راهی طولانی برای دستیابی به آن هدف‌ها پیش‌رو دارند. این سازمان دوران دگرگون‌شدن خود پس از فروپاشی اتحاد شوروی را پشت‌سر گذاشت و توانست خود را با شرایط جدید به‌خوبی سازگار سازد. به‌کارگیری سیاست‌هایی مانند گسترش این پیمان از راه پذیرش اعضای جدید و نیز جلب همکاری از دیگر کشورها در چارچوب برنامه‌هایی مانند ابتکار «مشارکت برای صلح» نه‌تنها موجب شد که در دهه ۱۹۹۰ فعالیت‌های صلح‌بانی این پیمان در منطقه بالکان سبب شود تا نقش ژاندارمی جهان در کنار سازمان ملل را به خود اختصاص دهد، بلکه رخداد‌های تروریستی ۱۱ سپتامبر نیز زمینه حضور بیشتر آن در قفقاز و آسیای مرکزی را فراهم کرد. گسترش تصاعدی پیمان ناتو در سراسر جهان، چنان سرعتی دارد که می‌توان سایه حضور آن را از منطقه جنگ‌زده «دافور» در قاره آفریقا تا منطقه زلزله‌زده «چچ» در آن سوی قاره آسیا دید. ناتو دیگر یک پیمان دفاعی- امنیتی صرف نیست. موضوعاتی که در دستور کار نشست‌های مختلف سران عضو این پیمان قرار می‌گیرد، دامنه گسترده‌ای دارد. از مبارزه با قاچاق مواد مخدر در آسیای مرکزی تا برقراری امنیت بازهای‌های المپیک یونان، از آموزش افسران امنیتی عراق تا کمک به توان‌زدگان «کاترینا» در آمریکای شمالی و خاموش‌کردن آتش در جنگ‌های یرتغال، از برقراری شبکه اینترنت نخبگان در قفقاز تا مشارکت در اجرای برنامه خاورمیانه بزرگ ودموکراتیک، جزئی از برنامه‌های ناتو در قرن بیست‌ویکم هستند. این سازمان می‌کوشد با حفظ کارویژه‌های نظامی پیشین، نقش مهم‌ترین نهاد مدنی در جامعه جهانی قرن بیست‌ویکم را نیز برعهده بگیرد. در این میان، کشورهای بسیاری نیز در صف ائتلاف با قدرتمندترین پیمان تاریخ منظر مانده‌اند. می‌توان انتظار داشت که پس از بالکان، آسیای مرکزی و قفقاز، کشورهای حوزه مدیترانه و سپس خاورمیانه حضور بیشتر این سازمان را در زندگی خود شاهد باشند.

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰۳۶۱۱۹